

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تاریخ مغول

نویسنده: عباس اقبال آشتیانی

www.ketab.ir

سرشناسه : اقبال آشتیانی، عباس، ۱۲۷۵ - ۱۳۳۴.

عنوان و نام پدیدآور : تاریخ مغول/نویسنده عباس اقبال آشتیانی.

مشخصات نشر : تهران: ارتباط نوین، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری : ۵۷۶ ص.

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۶۳۲۲-۸۵-۰

وضعیت فهرست نویسی : فایا

یادداشت : کتاب حاضر نخستین بار تحت عنوان « تاریخ مفصل ایران از استیلای مغول ... » منتشر شده است .

عنوان دیگر: تاریخ مفصل ایران از استیلای مغول ...

موضوع : جنگیزخان، ۵۴۹ - ۶۲۴ق.

موضوع : مغولان -- تاریخ

موضوع : ایران -- تاریخ -- مغول و ایلخانان، ۶۱۶ - ۷۵۶ق.

رده بندی کنگره : ۱۴۰۰ ت ۷ الف / DSR۹۵۱

رده بندی دیویی : ۹۵۵/۰۶۲

شماره کتابشناسی ملی : ۱۸۸۹۷۰۶

اطلاعات رکورد کتابشناسی : فایا



انتشارات ارتباط نوین

مرکز پخش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین

کوچه مینا پلاک ۱۱ واحد ۱

تلفن: ۰۲۱-۶۶۹۶۰۶۸۴

❖ تاریخ مغول

❖ عباس اقبال آشتیانی

❖ ناشر: انتشارات ارتباط نوین

❖ نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۰

❖ شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

❖ چاپ: لوح آیین

❖ صحافی: مومن

❖ شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۳۲۲-۸۵-۰

فهرست

۷	مقدمه مؤلف
۱۳	فصل اول - مجملی از احوال ممالک آسیا مقارن استیلای مغول
۱۳	اوضاع جغرافیایی آسیای مرکزی و شرقی
۲۷	فصل دوم - تشکیل دولت مغول
۲۷	ظهور چنگیزخان
۸۵	فصل سوم - سیاست چنگیز و اثرات حمله مغول
۸۵	حکمت تاریخ در باب چنگیز
۱۲۷	فصل چهارم - سلطنت جانشینان چنگیز تا ایام فرماندهی هولاکو
۱۲۷	سلطان جلال الدین در هند
۱۵۱	سلطنت اوگتای قاآن از ۶۱۶ تا ۶۳۹
۱۶۶	سلطنت گیوک خان و از ۶۳۹
۱۶۶	نیابت سلطنت مادرش تا ۶۴۷
۱۶۹	سلطنت شعبه دوم خاندان چنگیزی منگوقاآن (۶۴۸-۶۵۷)
۱۸۱	فصل پنجم - لشکرکشی هولاکو به ایران و انقراض خلافت عباسی
۱۸۱	حکومت ایران در عهد مغول تا هولاکو (۶۱۸-۶۵۴)
۱۸۶	مأموریت هولاکو و دفع اسماعیلیه از ۶۵۱ تا ۶۵۴
۱۹۳	فتح بغداد و انقراض خلافت عباسی از ۶۵۵ تا ۶۵۶
۲۱۷	فصل ششم - سلاطین مغول ایران یا ایلخانان (۶۶۳-۷۵۶)
۲۱۷	سلطنت اباقاخان از ۶۶۳ تا ۶۸۰
۲۳۶	سلطنت سلطان احمد تگودار از ۶۸۱ تا ۶۸۳

۲۳۷	قتل مجدالملک در ۸ ج ۱ سال ۶۸۱
۲۴۴	قتل سلطان احمد در ۲۶ ج ۱ سال ۶۸۳
۲۴۵	سلطنت ارغون خان از ۶۸۳ تا ۶۹۰
۲۵۸	سیاست خارجی ارغون خان
۲۵۹	سلطنت گیخاتون خان از ۶۹۰ تا ۶۹۴
۲۶۶	سلطنت بایدو خان از جمادی الاولی ۶۹۴ تا ذی القعدة ۶۹۴
۲۷۳	فصل هفتم - ایل خانان ایران (بقیه)
۲۷۳	سلطنت سلطان محمود غازان خان از ۶۹۴ تا ۷۰۳
۳۲۱	سلطان محمد خدابنده اولجایتو از ۷۰۳ تا ۷۱۶
۳۳۸	سلطنت سلطان ابوسعید بهادرخان از ۷۱۶ تا ۷۳۶
۳۶۱	ایل خانان آخری
۳۷۵	فهرست اسامی ایل خانان ایران از ۶۵۱ تا ۷۵۶
۳۷۷	فصل هشتم - فترت بین دوره ایل خانی و دوره تیموری
۳۷۸	۱- ملوک کرت
۳۹۲	آل کرت
۳۹۲	۲- اتابکان فارس و ملوک شبانکاره
۴۱۲	اتابکان فارس
۴۱۳	ملوک شبانکاره
۴۱۳	۳- اتابکان یزد
۴۱۵	اتابکان یزد
۴۱۶	۴- قراختانیان کرمان
۴۲۲	قراختانیان کرمان
۴۲۲	۵- خاندان اینجو و آل مظفر
۴۵۳	آل مظفر
۴۵۳	۶- امرای لرستان
۴۵۹	اتابکان لر بزرگ

مقدمه مؤلف

تاریخ تفصیلی ایران اگرچه مثل تاریخ ادبیات زبان فارسی منابع عدیده دارد و از گذشتگان ایرانی یا غیرایرانی جماعتی به فراخور ذوق و استعداد و معلومات یا بر اثر اغراض خاص قلم بر روی کاغذ گذاشته و مطالبی را یادداشت کرده‌اند ولی متأسفانه تاکنون کتابی جامع در تاریخ مملکت ما نوشته نشده است که نویسنده آن رعایت مفهوم امروزی کلمه «تاریخ» را چنان که مصطلح اهل علم کنونی است، کرده باشد و از مطالعه کتاب او صرف نظر از وقایع عظیم لشگری و قتل و غارت‌ها و عزل و نصب‌ها خصوصیات زندگانی اجتماعی و اقتصادی و ادبی اجداد ما در هر یک از ادوار تاریخی به دست می‌آید و علل ترقی و تنزل قوم ایرانی در مدارج کمالات معنوی و اخلاقی و مراحل تمدن و عوامل عمده این سیر در هر دوره مفهوم می‌شود و این نیست مگر از آشنایی نداشتن به روش علمی مورّخین جدید در بحث مسائل تاریخی و طرز تاریخ‌نگاری امروز که از یک قرن پیش به بعد به کلی شکل آن عوض شده چون محققین فرنگی این فن را از مدتی پیش در خطی نو انداخته و بر مبنای علمی متین استوار کرده‌اند که مثل هر علم دیگر مهارت در آن علاوه بر استعداد غریزی و ذوق طبعی موقوف به فرا گرفتن مقدمات علمی بسیار و استعانت از علوم چند و داشتن نظر دقیق و اقتضای روش کار استادان این راه و به کار بردن نظریه بحث و انتقاد در استنتاج مسائل تاریخی است. به واسطه پراکنده بودن منابع تاریخ ایران در حال حاضر و مخفی ماندن بسیاری از آنها در گوشه و کنارها و نداشتن کتابخانه‌ها و موزه‌های عمومی و نبودن چاپ‌های انتقادی از کتب قدما و عدم اطلاع مردم ایران به روش تاریخ‌نویسی فرنگی امروز به هیچ وجه نمی‌توان از یک نفر بلکه از چند تن زیردست نیز توقع آن را داشت که تاریخ تفصیلی ایران را چنان که مطلوب است و به شکلی که قابل همسری با این گونه تواریخ از

ممالک فرنگ باشد به نگارش درآورند و زبان فارسی و مملکت ایران را از این احتیاج مبرم خلاص بخشند.

اگرچه بدبختانه در مملکت ما مردم اصلاح هر امری و اقدام به هر کاری را بدون مطالعه از دولت انتظار دارند و خود حاضر به هیچ‌گونه جنبشی نیستند ولی در پاره‌ای موارد خاص، دولت خواهی نخواهی باید مقدم باشد و به واسطه عدم مقدرت مردم یا به علت تشناختن راه مصلحت خود به اجرای بعضی نقشه‌ها مبادرت نماید، بعضی تأسیس کتابخانه‌ها و موزه‌های عمومی و جمع‌آوری منابع اطلاعات از افراد خصوصی ساخته نیست و اگر هم ساخته باشد، به واسطه محدود بودن میزان مقدرت ایشان چنان‌که باید به سرعت و انتظام مطلوب انجام‌پذیر نمی‌شود. دولت باید نقشه و پروگرام خاصی جهت این‌گونه منظورهای معنوی طرح کند و وسایل آن را در حد امکان مهیا ساخته در دسترس اهل علم بگذارد تا ایشان به تدریج این کار عظیم را به آخر برسانند.

حالی‌ه در نوشتن تاریخ و تاریخ ادبیات و تمدن دو طرز معمول است: یکی تحقیق در جزء جزء مسائل یا در قسمت قسمت دوره‌ها، دیگری نگارش تاریخ عمومی تمام دوره‌ها یا تاریخ زمان یک سلسله یا یک موضوع بالنسبه مربوط. در شق اول محققین غالباً متخصص در معرفت یک دوره یا یک موضوع خاص می‌شوند و تحقیقات ایشان صورت رساله‌های مفرد^۱ در باب یک مطلب محدود معین پیدا می‌کند در صورتی که در شق ثانی، نویسندگان باید به نظری عام در جمیع مسائل و ادوار بنگرند و از لحاظ کلیت و حفظ ربط منطقی بین کلیه امور موضوع تاریخ و استنباط قوانین عمومی تألیفات خود را به رشته تحریر در آورند و این چنان‌که پوشیده نیست، امری بسیار مشکل و انجام صورت کامل آن در حد عادی از قدرت یک نفر خارج می‌نماید مگر آن‌که ابتدا متخصصین هر کدام در باب هر موضوع یا هر دوره رساله‌های مفرد نوشته باشند و بیشتر مطالب و ادوار به این ترتیب تحت مطالعه آمده باشد تا یک نفر یا هیأتی با داشتن مقدمات کار اطمینان‌بخش قدم در راه تلفیق و تألیف بگذارند.